kwartaalblad van de Vereniging Dorpsbelang Hees | losse nummers € 2,50 | jaargang 32 | September 2022

de stenenbank

vereniging Dorpsbelang Hees

In dit nummer

Allereerst de welverdiende onderscheiding die Ton van Seters vanwege onze vereniging te beurt viel. Dat erelidmaatschap (het eerste trouwens) en de mooie foto samen met de komende en de gaande voorzitter geven al aan hoe belangrijk hij was en is voor onze wijkvereniging. Verder: na de coronaperikelen gelukkig weer de aankondiging van diverse traditionele en nieuwe Heese herfstactiviteiten, vrolijke en meer serieuze. Daarnaast komen in deze *Stenen Bank* ook natuur, duurzaamheid, kunst en cultuur volop aan bod. We wensen u veel herfstig leesplezier toe!

tekst | Roel van Tiel *fotografie* | Wilma van Seters

Ton van Seters in het zonnetje gezet

Tijdens de Algemene Ledenvergadering werd Ton van Seters benoemd tot erelid van de Vereniging Dorpsbelang Hees. Op 1 juli kreeg hij de bijbehorende plaquette uit handen van oud-voorzitter Roel van Tiel en Jan Mengde, de kersverse nieuwe voorzitter van de vereniging.

Als u zich afvraagt waarom hij in het zonnetje is gezet, Ton:

- zette zich jarenlang in voor de werkgroep Leefomgeving, als bestuurslid én voorzitter;
- was betrokken bij de aankoop van de Noviokassen voor het Voedselbos;
- was betrokken bij de aanleg van het parkje Lugtigheid;
- hield het overleg TPN West en het Kronenburger Forum levend;
- nam deel aan de werkgroepen Ruimtelijke ordening en Milieu;
- voerde actie tegen de komst van de puinbreker en tegen de komst van een groot gebouw op de plek van het Kapucijnerklooster aan de Wolfskuilseweg;
- was medeoprichter van 'West wil Groene buffer';
- was bestuurslid van 2004 tot en met de ALV in 2015, waarvan de laatste 7 jaar als voorzitter;
- stond als voorzitter open voor ontwikkeling van de meer sociaal gerichte activiteiten van de vereniging;
- nam na zijn terugtreden in 2015 tot en met 2021 deel aan het overleg KBF en overleggen met gemeente en TPN West, en zorgde daarmee maar liefst 17 jaar (!) voor een continue zichtbaarheid van de vereniging op gemeentelijk niveau;
- was de laatste jaren consequent back-up voor de voorzitter als Roel niet bij een vergadering kon zijn;

Overhandiging plaquette aan Ton van Seters door oud-voorzitter Roel van Tiel (l) en nieuwe voorzitter Jan Mengde (r)

»

herfstagenda

→ **Bachcantates** › zondagen 11 september, 9 oktober, 13 november om 19.30 uur in de Petruskerk → **Happy Hees** › zondag 11 september, 15.00-20.00 uur, naast Sancta Maria op de paardenwei → **Herdenking Heese oorlogsdoden** › zondag 25 september vanaf 16.00 uur in de Petruskerk → **Verduurzaming van uw huis** › maandag 26 september vanaf 20.00 uur in de Petruskerk → **Ommetje Hees** › zaterdag 1 oktober

– verrichte al die tijd, en nu nog steeds, hand-en-spandiensten voor activiteiten op straat en in de wijk, zoals het Bouwdorp en het Dorpsfeest. Hij bouwde bijvoorbeeld de tent op en bracht na afloop de flessen wijn rond bij andere vrijwilligers;
– is nog steeds de huisfotograaf van de vereniging.

De sterke kracht van Ton was niet dat hij op de barricade stond, maar consequent over meerdere jaren bijdragen leverde op een breed terrein. Hij was altijd gericht op overleg en het bereiken van consensus, zowel in- als extern. Hij vertegenwoordigde Hees op een rustige manier, voorzien van goede informatie en argumentatie, wat voorkwam dat emoties de overhand kregen. ■

Salonorkest Symphonia zoekt nieuwe leden

Salonorkest Symphonia verwelkomt graag nieuwe leden. Wij zijn op zoek naar violisten, een dwarsfluitist, een hoboïst, een contrabassist en een hoornist (niveau: gemiddeld).
Iedere belangstellende is van harte welkom om een keer te komen luisteren of meespelen en de sfeer te proeven tijdens onze repetitieavond op maandagavond in De Schalmei (Neerbosch).

Kijk vooral ook eens op onze website: **salonorkestsymphonia.nl**.
Als je interesse hebt, neem dan contact op met Addi Weima, **addiweima@gmail.com**, (024) 397 6817.

Column | Kwan

Ongeschreven regels

Ongeschreven regels. Ik kan er een boek over volschrijven. De meeste zijn niet van levensbelang, maar ongeschreven regels beïnvloeden wel degelijk de dagelijkse levensvreugde.
Een voorbeeld is de ophanging van de toiletrol. Er is geen etiquette die voorschrijft hoe de toiletrol hoort te rollen, laat staan dat instanties die handhaven. En dat leidt tot vreselijke chaos, want iedereen heeft zo een eigen idee, gedachte of visie welke richting het op moet met de wc-rol. Het eerste velletje wc-papier kan namelijk via de voorkant naar beneden rollen of juist via de achterkant (langs de muur). Hebben we niet allemaal de neiging om de rol om te draaien als die achterstevoren hangt?
Een andere ongeschreven regel heeft te maken met de afwas. Met de komst van een vaatwasmachine hebben manlief en ik – gelukkig – zelden meer onmin over de afwas, maar in tijden van verbouwings- en campingvakanties, kan een druppeltje Dreft al tot woorden leiden. Want dat scheutje afwasmiddel, gaat dat direct het afwaswater in of hoort dat op de afwasborstel? Zelf ben ik aanhanger van de laatste methode, maar manlief van de eerste – en allebei geloven we dat de methode van de ander leidt tot een minder schone vaat.
En dan hebben we het nog niet eens gehad over kwesties als ananas op de pizza, tandenpoetsen bij het opstaan, en het al dan niet openbuigen van boeken met een zachte kaft tot het punt waarop de rug breekt en er een permanente groef ontstaat.
Om een einde te maken aan de wanorde van ongeschreven regels, lijkt het mij een goed idee om het een en ander, te beginnen met de genoemde kwesties, voor eens en voor altijd vast te leggen. En wat is nu meer democratisch dan de-meeste-stemmen-gelden? Daarom deze oproep aan iedereen om hun mening over onderstaande, niet al te prangende, doch zeker niet onbelangrijke kwesties te laten horen.

1 Het eerste velletje van een toiletrol dient naar beneden te rollen langs
  a de voorkant
  b de achterkant

2 Afwasmiddel doe je
  a in het water
  b op de afwasborstel

3 Ananas op de pizza
  a Ja, lekker!
  b Dat moet verboden worden

4 Tandenpoetsen in de ochtend doen we
  a voor het ontbijt (je ontbijt smaakt beter zonder alle nachtbacteriën)
  b na het ontbijt (je ontbijt smaakt beter zonder tandpastasmaak in je mond)

5 Boeken met een zachte kaft
  a daar breken we de rug van doormidden – ook ezelsoren schuwen we niet
  b laten we natuurlijk heel, we zijn geen barbaren.

Oryctes nasicornis

Soort: Neushoornkever *(Oryctes nasicornis)*
Zeldzaamheid: in aantal toenemend, maar nog altijd zeldzaam
Locatie: Kerkstraat
Waarnemer: Merijn en Toine

Inmiddels telt ons Heese waarnemingsgroepje drie leden. Drie zien meer dan één, zo blijkt wel. De afgelopen maanden kwamen er onder andere bloedrode heidelibellen, een op houtduiven jagende havik, pyjamaschildwantsen, kameleonspinnen, jonge ransuilen en de verrassende neushoornkever voorbij. Die laatste is wat ons betreft bijzonder genoeg om er een artikel aan te wijden. (Ziet u trouwens zelf ook wel eens wat leuks in tuin of park, en wilt u dat delen? Mailt u dan vooral naar toinevangaal@gmail.com!)

Welnu, die neushoornkever dus. Deze was gesignaleerd, dood helaas, in de zwemvijver van Merijns buurman in een van die prachtige, enorme achtertuinen die zo kenmerkend zijn voor Hees. Voor mij was het een nieuwe soort, dus ik wilde graag eens komen kijken. Medewaarnemer en geluksvogel Merijn had hem al enkele jaren eerder, levend, in eigen achtertuin gesignaleerd.

Zelfs in niet-levende toestand bood deze kever een indrukwekkende aanblik. Met zijn bijna 4 centimeter haalt hij het qua lengte niet bij zijn nog grotere neef het vliegend hert – die laatst al in Brakkenstein is waargenomen! – maar hij behoort samen met de mei-/juni-/julikever en een paar andere soorten echt wel tot de grote jongens. De hoorn, bedoeld om concurrenten omver te duwen, maakt hem een iconische soort.

Dit soort zeldzame insecten leeft in de restanten van een historisch landgoed, De Andelshof, waarvoor allerlei bouwplannen op stapel staan. De natuurlijk-rommelige achtertuin van De Beuken, de nu nog afgesloten tuin van het Sint Jozefklooster en het grotendeels groene zwembadterrein worden daardoor bedreigd. Dat is om uiteenlopende redenen zorgwekkend. Zie voor meer informatie het mooie Andelshof-artikel van Henk Termeer in *de Stenen Bank* van maart 2022 en de webpagina's van de diverse focusgroepen die zich om het gebied bekommeren.

Na mijn promotie van een kraaien-*Big Five* afgelopen voorjaar raad ik u deze keer aan om ook de microwereld van dit soort kevers en andere insecten te verkennen door zelf of met (klein)kinderen op tuinsafari te gaan. U zult zien dat ook de microwereld van insecten, spinnen en andere kleine diertjes elke dag nieuwe verrassingen oplevert, voor wie er oog voor heeft. ■

Column | Henk Termeer

Een cocktail van oude en nieuwe crises

We hebben nu een half jaar kunnen wennen aan de oorlogsberichten en -beelden uit Oekraïne. Daardoor zijn wij, de burgers van Nederland, Nijmegen en Hees, geleidelijk aan weer vertrouwd geraakt met een nieuwe en eigenlijk toch ook heel ouderwetse politieke en sociale werkelijkheid. Een werkelijkheid die we achter ons gelaten dachten te hebben. Die realiteit bestaat onder andere uit een oorlog in Europa, waar aan de zuidoostelijke rand een agressief en autoritair geleid Rusland een nietsontziende veroveringsoorlog voert. Daardoor zijn ook oude thema's als defensie, bewapening, propaganda en verdraaide of achtergehouden informatie, bondgenootschappen en wapenhulp, opvang van vluchtelingen weer acuut en actueel geworden. Maar dat is niet de enige crisis van dit moment. De verdediging van de idealen van een welvarend, verenigd en democratisch Europa is door die schijnbare terugval in de tijd niet alleen op scherp komen te staan, maar gaat ons door een aantal gelijktijdige andere grote problemen ook stevige offers kosten. Niet alleen rijzen de prijzen van energie en levensmiddelen inmiddels de pan uit. Ook de opwarming van het klimaat wordt steeds evidenter. Verder zijn de gevolgen en kosten van massaproductie in landbouw, veeteelt en industrie onvoldoende voorzien, evenals de daaruit voortgekomen, om zich heen grijpende gezondheidsbedreigingen. Die samenloop van problemen lijkt onze overheden boven het hoofd te groeien. Maar hopelijk tonen onze bestuurders in de komende maanden en jaren de inventiviteit en de slagvaardigheid om die crisiscocktail tijdig en goed aan te pakken, zodat ze die uiteraard met onze medewerking de baas kunnen worden.

Oswald van den Aakster

Wegwijs in de verduurzaming van uw huis

Wie: Duurzaam Hees

Waar: Petruskerk, Oud Hees

Wanneer: maandag 26 september

Hoe laat: inloop vanaf 19.30 uur, start 20.00 uur, einde 21.30 uur, nazit tot 22.00 uur

De energierekening stijgt, de wereld verandert, u voelt de urgentie om iets te doen, maar wat en hoe? Op veel dingen hebben we geen invloed, maar wel op hoeveel energie er nodig is om het huis te verwarmen. Duurzaam Hees organiseert een informatieavond waarin we u aan de hand van een aantal logische stappen laten zien hoe u een plan kunt ontwikkelen om uw huis te verduurzamen. We doen dit aan de hand van het *Paris Proof*-stappenplan, ontwikkeld door Lars Boelen en Felix van Gemen (**www.parisproofplan.nl**). Met hun jarenlange ervaring hebben zij een methode uitgewerkt die hulp biedt bij het maken van een plan om uw huis te verduurzamen. De focus ligt daarbij op wat er mogelijk is binnen uw eigen budget en wensen.

Met dit plan kunt u slimme keuzes maken op momenten dat er kansen zijn om met gunstige kosten een betere situatie te bereiken, bijvoorbeeld als u toch die verbouwing gaat doen. Na deze avond begrijpt u dat de installatie van een warmtepomp niet een beginpunt is, maar een mogelijk sluitstuk van een traject. En wat zinvol is om te doen wat betreft isolatie van uw huis, en wanneer een warmtenet wel of niet een goed idee is.

Deze informatieavond is voor iedereen die aan de slag wil met verduurzaming van de woning, maar niet goed weet waar te beginnen. De avond is interessant voor zowel eigenaren als huurders. Waarbij de laatste wellicht zelf minder kan ondernemen, maar met de opgedane kennis wel de juiste vragen kan stellen aan de eigenaar van de woning om samen een plan op te stellen.

De avond wordt gepresenteerd door Oswald van den Aakster, technisch onderlegd en ervaringsdeskundige, met een jip-en-janneke-insteek op het onderwerp. ■

Leerlingen Lanteerne leggen bloemen bij plaquette Heese oorlogsdoden (2019)

Vergeten, herinneren en herdenken

tekst | Henk Termeer *fotografie* | Ton van Seters

Op 25 september herdenken wij in en bij de Petruskerk in Hees al een aantal jaren de circa zeventig Heese oorlogsdoden. Dit jaar besteden we bijzondere aandacht aan de minstens tien Joodse inwoners en onderduikers onder die zeventig.

De vijf Joodse inwoners van Hees waren de grossier in damesmode Mozes Prins (48 jaar) en zijn twee dochters Judith (13) en Caroline (18) van de Voorstadslaan 335, en de katholiek geworden jurist Moritz Herbert Eugen Israël Neufeld (41) en zijn tweede vrouw, de operazangeres Mathilde Rebecka Ida Neufeld-Wallach (48). Het echtpaar Neufeld-Wallach was pas enkele maanden eerder van een ander Nijmeegs woonadres naar Sancta Maria (Bredestraat 168) verhuisd, waar beiden op 2 augustus 1942 werden opgepakt (door Nederlandse politiemannen), weggevoerd naar Auschwitz en in 1944 vermoord. De aanhouding van vader en dochters Prins vond twee dagen later plaats, op 4 augustus 1942. Judith en Caroline werden op 21 september 1942 in Auschwitz omgebracht; hun vader Mozes Prins vier maanden later op 27 januari 1943 in Mauthausen.

Het programma van de herdenking op zondag 25 september in en bij de Petruskerk is als volgt:

Van 16.00 tot 17.00 uur in de Petruskerk (toegang gratis)

- Welkomstwoord namens de Vereniging Dorpsbelang Hees en Werkgroep Historie Hees
- Jan Brauer interviewt Willem Oosterbaan, onderzoeker van Joodse oorlogsslachtoffers in Nijmegen (zie: oorloginnijmegen.nl) over de tien Joodse oorlogsdoden die in Hees woonden (Bredestraat 168, Voorstadslaan 335) of daar waren ondergedoken (Dorpsstraat, nu Schependomlaan 67 en Molenweg 41)
- Eerste muzikale bijdrage van het Dunantduo (piano en tuba)
- Leerlingen van basisscholen De Lanteerne en De Zonnewende lezen hun gedichten voor
- Overweging, uitgesproken door Ria van den Brandt, voorzitter van de Stichting Stolpersteine Nijmegen
- Tweede muzikale bijdrage van het Dunantduo (piano en tuba)
- Leerlingen van De Lanteerne en De Zonnewende lezen de namen, de leeftijden en de woonadressen van de oorlogsdoden voor.

Aansluitend op het kerkplein (tot circa 17.15 uur)
Nabestaanden, kinderen van de beide basisscholen en andere belangstellenden leggen kransen en bloemen bij de herdenkingsplaquette Heese oorlogsdoden en de gedenkplaat van de vliegtuigcrash op 25 september 1944.

Na de herdenking is er gelegenheid tot napraten met een drankje voor medewerkenden, gasten en andere aanwezigen.

Een actueel overzicht van de namen van de Heese oorlogsdoden met een verwijzing naar uitgebreide informatie, is te vinden op: **www.dorpsbelanghees.nl/wo2**. ■

Ter nagedachtenis aan Miny Schennink-Paus

Op 28 juni jongstleden overleed Miny op 80-jarige leeftijd. In 1974 ging ze samen met haar man Ben wonen in villa Buitenlust aan de Schependomlaan. In 2016 verhuisde ze naar de Dr. Hessel Groeneveldstraat.

Na haar studie psychologie en psychotherapie was ze werkzaam als lerares en therapeute tussen 1975 en 2012. Vanaf 2008 tot 2016 was ze lid van het bestuur van de Vereniging Dorpsbelang Hees. Ze zette zich in het bestuur voornamelijk in voor de sociale en culturele aspecten. Ook zette ze zich in voor het behoud van het dorpse en groene karakter van Hees.

Miny was een bekend gezicht in Hees en we zullen haar missen. Haar aandacht, brede sociale interesses en vriendelijkheid zullen we niet gauw vergeten. We wensen Ben en zijn familie veel sterkte toe.

Ton van Seters

De pen op de tong

Poëzie uit of over Hees

In het maart-nummer van *de Stenen Bank* plaatsten wij het fraaie gedicht *Ode aan het dorpje Hees*. Over de achtergrond van de dichteres, Truus Gerrits-Dinnessen, tastte de redactie op dat moment nog in het duister. Naar aanleiding van onze oproep voor meer informatie kregen wij een reactie van Iet Dinnessen, een nicht van Truus. Iet vertelde ons wat meer over de dichteres.

Truus Dinnessen, geboren in 1902, was getrouwd met Theo Gerrits (geboren 1899). Samen woonden zij in een huis aan de Tweede Oude Heselaan, nummer 245, in 1932 gebouwd door aannemer Van de Water. Het echtpaar exploiteerde aan huis een ViVo-winkel. Theo Gerrits overleed helaas al vroeg, in 1948. Truus Gerrits moest daarna alleen voor de winkel en de zes kinderen zorgen. Zij overleed in 1990, op 88-jarige leeftijd, en is begraven op het kerkhof aan de Dennenstraat.

Graag plaatsen wij nog een gedicht van Truus Gerrits-Dinnessen.

Een mooi gele paardenbloem, die stond eens in de wei.

Het was een heel, heel ijdel ding, dat bloempje van de mei.

‘Ik draag een kleed van zuiver goudgeel’, zo sprak dat ijdel ding.

Jij kleine meizoen wil ook wel graag dat jij zo deftig ging.

Het madeliefje wit als sneeuw, boog scheutig heen en weer

en alle bloempjes in het rond, die schudden heen en weer.

Daar kwam al grazend aan, een koe, heel dik en groot.

En het jonge gras boog diep ter aarde, bij elke zware poot.

‘Há’, dacht de koe, ‘maar dat is prachtig geel.’

Hij deed een stap wat naderbij, en hap, weg was bloem en steel.

Ommetje Hees 2022

tekst | Bert Jansen *fotografie* | Ton van Seters

Beste Heesenaren,
Het Ommetje Hees 2022 zit er aan te komen. De laatste puzzelstukjes worden momenteel gelegd.
Na de eerste aankondiging in het vorige nummer van *de Stenen Bank*, met een oproep aan mensen uit Hees om een optreden te verzorgen, kwamen leuke reacties.
Geweldig dat er zoveel mensen in Hees hun specialiteit of hobby durven en willen tonen. En dat mensen hun huis open willen stellen voor buurtbewoners.

De start is dit jaar bij Zwembad West aan de Planetenstraat. De directeur van 'ons' zwembad voelt zich nauw betrokken bij de wijk en bood spontaan aan om daar de aftrap te doen. Vervolgens bood een trainster aan om met haar pupillen een demonstratie synchroonzwemmen te geven. Dat is alvast een goed begin van een leuke avond. Sommige lezers zullen zich nog de spetterende show herinneren waarmee het Ommetje in 2014 begon.
Daarna gaan we in groepen door het hart van de wijk Hees wandelen en we sluiten de avond gezellig samen af in de Petruskerk op de hoek van de Schependomlaan.

PROGRAMMA: EEN TIPJE VAN DE SLUIER
Ook dit jaar is er weer een optreden van leerlingen van Dansschool Flex o.l.v. Jasmijn Wolfers en op veler verzoek hebben we het verhaal over de stomme film van de heer Hooghoudt nogmaals in het programma opgenomen.
Spannend is een bezoek aan een archeologische opgravingsplek in Hees bij avond. En als altijd zijn er weer nieuwe verhalen, kunst en muziek te zien en te beluisteren.
Kortom: Het belooft weer een bijzondere wandeling door Hees te worden!

Noteer datum, tijd en plaats in uw agenda:
- Het **Ommetje Hees 2022** vindt plaats op **zaterdag 1 oktober**
- De **startplaats** is **Zwembad West** aan de Planetenstraat
- Vanwege de demonstratie synchroonzwemmen verwachten we iedereen om **19.30 uur** (i.p.v. 20.00 uur)
- Rond **22.00 uur** eindigen alle groepen bij de **Petruskerk** op de hoek van Schependomlaan/Korte Bredestraat, alwaar kan worden nagepraat onder het genot van een hapje en een drankje.

Graag vooraf aanmelden bij
wgcultuur@dorpsbelanghees.nl

Het belangrijkste doel van alle Ommetjes in Nijmegen is het ontmoeten van mensen uit je eigen buurt door samen te wandelen, samen nieuwe dingen te beleven en eventueel na afloop met elkaar na te praten onder het genot van een drankje en hapje. Door alle coronaperikelen was dat de afgelopen jaren niet goed mogelijk, we hopen dat het dit jaar weer lukt.

Jacques' Beestenb

De vos verliest wel zijn haren maar niet zijn streken

‘Kijk,’ zei opa. Hij opende zijn hand. Pim, zijn kleinzoon, die naast hem stond, keek naar een paar haren in de hand van opa. ‘Reintje de vos heeft weer eens een bezoek gebracht aan mijn kippenhok.

Aan de kleur van de haren te zien was het geen jonge vos maar een vos op leeftijd. Kijk, waar ik die haren vond, heeft hij geprobeerd een gang te graven onder het kippengaas. Is hem niet gelukt want ik heb het gaas een flink stuk in de grond laten doorlopen.’ Opa keek tevreden. Hij was die vos te slim af geweest.
Vijf minuten later zaten Pim en opa in de keuken achter een groot glas limonade. Opa keek een beetje geheimzinnig naar Pim. ‘Ik kwam in de schuur deze oude portemonnee tegen’, zei hij op zachte toon tegen zijn kleinzoon. ‘Zie je dat ik er een heel dun grijs draadje aan heb gedaan? Precies de kleur van het beton op de weg. We gaan oma voor de gek houden, als ze dadelijk thuiskomt van de supermarkt.’
Opa en Pim zaten goed verborgen tussen de struiken langs de weg. Pim had de oude portemonnee van opa in zijn hand. Aan de sluiting was heel onopvallend het grijze draadje geknoopt. Vier ogen tuurden de weg af. Oma op haar fiets kon elk ogenblik in de verte in beeld komen. ‘Ja, daar komt ze aan,’ zei Pim na korte tijd op fluisterende maar ook gespannen toon. Met een

boogje gooide hij de portemonnee midden op het grijze beton van de weg. Oma kwam dichter en dichterbij. Zou zij de portemonnee zien en afstappen? Ja, het lukte. Oma remde vlak voor de portemonnee. Ze stond naast haar fiets en keek naar de portemonnee op de weg. Maar ze keek ook naar de struiken langs de weg. Het kale hoofd van opa, waar de zon fel op scheen, verraadde hem. Oma liep met de fiets aan haar hand naar de struik waarachter zij verborgen zaten. Ze duwde wat takken opzij en zei: 'Een vos verliest wel zijn haren maar niet zijn streken.'

Even later in de keuken achter een dik stuk koek dat oma uit de supermarkt had meegebracht, zei opa, 'Pim zullen we bij het kippenhok toch maar een val zetten voor die vos?' 'Nee,' zei Pim, 'Ik vind die streken van die oude vos wel leuk. We moeten hem maar laten leven.'

Een fabel van Jacques de Vroomen
Illustraties: Manuel Kurpershoek & Simone Weijs

Sinds ruim een jaar bevindt zich onderin de flat Leeuwenstein aan de Vlietstraat het Huis van Compassie, een organisatie die allerlei activiteiten organiseert voor en met kwetsbare mensen. Hoog tijd om eens poolshoogte te gaan nemen: wie zijn zij en wat doen ze allemaal?

Het Huis van Compassie in Hees

tekst | Roos Biemans *fotografie* | Ton van Seters

Het Huis van Compassie organiseert activiteiten om mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie te ondersteunen, bijvoorbeeld door het bieden van hulp bij klussen, de begeleiding van vluchtelingen, of gezamenlijke maaltijden waarbij mensen elkaar kunnen ontmoeten. De maaltijden zijn voor iedereen, dus ook Heesenaren zijn welkom!

Activiteiten

Er worden veel en heel diverse activiteiten georganiseerd door het Huis van Compassie. De activiteiten zijn vooral gericht op mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie – bijvoorbeeld mensen die in armoede leven, een handicap hebben, vluchtelingen, of mensen die om wat voor reden dan ook een moeilijke tijd doormaken. Alle activiteiten worden georganiseerd met het concept van compassie in het achterhoofd, vanuit de gouden regel: 'Behandel je medemens in nood, zoals je zelf behandeld zou willen worden als je zelf in die situatie zou verkeren.'* Onder die noemer valt een enorme verscheidenheid aan activiteiten.

Zo worden er momenten gepland waarin men elkaar kan ontmoeten, bijvoorbeeld om een dialoog in te zetten tussen mensen met verschillende culturen en achtergronden, of om een luisterend oor te bieden als iemand dat nodig heeft. Ook is er sinds kort ruimte om over verlies en rouw te praten.

Ineke Boomman en Pieter Poels voor het Huis van Compassie

Ook het maatjesproject, waarin Nederlanders een vluchteling helpen wegwijs te worden in Nederland en de cultuur hier beter te begrijpen, wordt als heel waardevol ervaren – van beide kanten.

Het Huis van Compassie werkt nauw samen met de andere organisaties in Leeuwenstein. Ze mogen elke maandag het restaurant van Plan A, wat zich ook in dit gebouw bevindt, gebruiken voor maaltijden. Zo verzorgt een groep vrijwilligers maandelijks een maaltijd. Iedereen kan zich aanmelden en dan voor een kleine vergoeding aanschuiven. Zo leer je andere mensen kennen.

De keuken van het Huis van Compassie

Sommige activiteiten zijn voor iedereen toegankelijk, maar sommige zijn echt gericht op een specifieke doelgroep. Zo helpt het klussenteam (bestaande uit vluchtelingen) mensen die in armoede wonen met kleine klusjes in en om huis. Niet alleen worden bewoners zo geholpen, het geeft de vluchtelingen vaak ook weer het gevoel dat ze ertoe doen. De energiecoaches, die mensen helpen om hun huis te verduurzamen, zijn voor alle Nijmegenaren beschikbaar.

Het Huis van Compassie heeft veel contact met de Voedselbank, net als met veel andere organisaties in Nijmegen die zich bezighouden met kwetsbare groepen. Zo vullen ze de behoefte in die er is om, naast financiële ondersteuning, ook op emotioneel vlak gezien en geholpen te worden.

De Haard

In 2013 ontstaan vanuit de protestantse diaconie**, heeft het Huis van Compassie lange tijd aan de Groenestraat gezeten, in De Haard. In die periode is de organisatie op eigen benen gaan staan, en is ze officieel niet meer verbonden aan de kerk. Onder leiding van Pieter Poels organiseerde het Huis van Compassie steeds meer activiteiten in De Haard. Naarmate de organisatie groeide werd deze locatie te klein en gingen ze op zoek naar nieuwe huisvesting. Zo zijn ze uiteindelijke terechtgekomen in de ruimtes onder Leeuwenstein, waar ze na een verbouwing op 28 maart van dit jaar met een feestelijke opening van start zijn gegaan.

Covid

Helaas zorgde Covid de afgelopen twee jaar voor een flinke rem op de activiteiten. Sommige activiteiten konden gelukkig wel doorgaan, soms in kleiner verband. De activiteiten van het klussenteam konden bijvoorbeeld grotendeels doorgaan. Nu alle maatregelen zijn opgeheven kan het Huis ook de groepsactiviteiten weer voortzetten. ‘Mensen geven aan dat ze het zo fijn vinden dat ze elkaar weer kunnen ontmoeten, dat werd wezenlijk gemist’, aldus Pieter Poels.

Pieter Poels met vrijwilligers Ahmed Shabab (l) en Ahmed Challabi (r) in de huiskamer van het Huis van Compassie

Toekomst

Het Huis van Compassie gaat inmiddels op volle stoom door met de activiteiten. En de nieuwe ruimte onder Leeuwenstein biedt ook nieuwe mogelijkheden. Zo wil Pieter graag een ruimte inrichten waar mensen vrij naar binnen kunnen lopen voor een kopje koffie of thee en een gesprek, dus buiten alle andere activiteiten om. In september wordt begonnen met de inloop, ook buurtbewoners zijn daarbij van harte welkom.

Het Huis werkt vooral met vrijwilligers, zo’n 125 in totaal. Een paar mensen, onder wie Pieter Poels, zijn betaald medewerker. De organisatie ontvangt geen structurele subsidies, maar draait op donaties en incidentele subsidies voor specifieke activiteiten. Het Huis kan meer vrijwilligers gebruiken. Bijvoorbeeld voor algemene ondersteuning, als energiecoach, of als maatje voor vluchtelingen. Alle vrijwilligers krijgen begeleiding en indien nodig een cursus of opleiding.

Wil je meer weten, voel je je geroepen om te helpen, of wil je een donatie doen? Kijk voor meer informatie op www.huisvancompassienijmegen.nl

Bij dezen nodigt het Huis van Compassie de buurt uit voor een gezamenlijke maaltijd op 26 september, vanaf 18.00 uur, in het restaurant van Plan A. Iedereen is welkom. Tijdens de maaltijd presenteert het Huis van Compassie zich aan inwoners in de buurt.
Aanmelden? Mail: **post@huisvancompassienijmegen.nl** of bel (06) 27 27 47 89.
De kosten voor de maaltijd met drankjes zijn €7,50 voor mensen die het kunnen betalen. Mensen met een laag inkomen kunnen betalen wat zij kunnen missen. ■

* Zoals vermeld op de website, zie https://www.huisvancompassienijmegen.nl/over-het-huis/handvest-compassie/

** Dit is het maatschappelijk werk dat vanuit de kerk wordt georganiseerd.

Kunstenaars in Hees

Nesip Çakar – ‘Silvan’

tekst | Tony Schouten *fotografie* | Nesip Çakar

Soms vertelt iemand je iets waar je nieuwsgierig van wordt. Zo hoorde ik van Nesip Çakar. Je kunt hem tegenkomen als hij in Hees de post bezorgt. Het is niet zijn vaste wijk, maar als invaller komt hij hier regelmatig. Nesip is dus postbode, maar daarnaast, en vooral, is hij kunstenaar.

Nesip Çakar woont in Neerbosch-Oost en als ik hem daar bezoek is ook meteen duidelijk waar hij het meest mee bezig is. Overal staan en hangen schilderijen; de woonkamer is tevens zijn atelier. Daar liggen de schetsboeken, de kwasten en de tubes met verf, en op een ezel staat een schilderij met een doek erover. In een kast zie ik veel boeken over kunst met meer en minder beroemde namen erop. Thuis is Nesip bijna altijd aan het tekenen of schilderen. En als hij daar niet mee bezig is, discussieert hij graag met vrienden en bekenden. Hij is breed geïnteresseerd en altijd nieuwsgierig naar hoe anderen tegen de wereld aankijken.

Terwijl we praten wordt mijn blik getrokken door een groot schilderij waarop ik de Dom van Florence herken. Het is geschilderd vanuit een hoog standpunt. Een enigszins sjofel geklede jongeman kijkt over de daken uit naar de beroemde kerk en klokkentoren.

Verder springt een portret van een jonge vrouw in het oog, en ook het schilderij op de ezel is, zo blijkt later, een portret. Nesip vertelt dat hij heel graag portretten tekent. Daarnaast maakt hij de laatste tijd veel tekeningen van gebouwen die hij in zijn omgeving tegenkomt. Voor dit artikel heeft hij de Petruskerk getekend. Opvallend is dat Nesip zijn tekeningen en schilderijen met ‘Silvan’ ondertekent. Hij verwijst daarmee naar zijn Koerdische afkomst en familie. Silvan is de naam van de stad waar zijn moeders familie vandaan komt.

Koerdische achtergrond

Nesip groeide op in een grote Koerdische familie in Oost-Turkije en van jongs af aan was hij altijd aan het tekenen. Hij was een van de jongsten in het gezin. Zijn oudste zus woonde in

een andere stad – zij was al getrouwd – en als zijn broer haar een brief schreef maakte Nesip daar vaak een tekening bij. Een paar jaar geleden heeft zijn zus hem zo'n tekening laten zien van een duif die een brief bezorgt. Hij moet een jaar of 6, 7 zijn geweest toen hij die tekening maakte en het verbaast hem nog steeds dat hij toen al zo goed kon tekenen. Later op school viel het ook op. Van een vriend kreeg hij een foto waarop hij staat als 14-jarige (samen met zijn neef) met twee van zijn schilderijen op de achtergrond.

Tekenen en schilderen was voor Nesip heel belangrijk, maar een opleiding was nooit aan de orde. Ook bij hemzelf niet. Het was in zijn omgeving vanzelfsprekend dat dat niet kon. Dat bleef zo toen hij naar Egypte (Caïro) ging om rechten te studeren. Hij vertelt daarover: "Religie speelde een belangrijke rol. Met name het civiele recht is in Egypte op religieuze leest geschoeid. Het strafrecht is moderner, maar ook niet hetzelfde als Europees recht."

Het is bekend dat diezelfde religie, met name de islam, ook een belangrijke rol speelt in de kunst. Het tekenen van levende wezens, bijvoorbeeld, is niet toegestaan. Nesip vertelt dat hij mede daarom in zijn studietijd veel landschappen heeft geschilderd. Hij voegt eraan toe: "Het landschap en de piramides rond Caïro zijn prachtig." Alleen als hij op zichzelf was, of met goede vrienden, kon hij vrijer zijn.

Kiezen voor de kunst

De rechtenstudie heeft hij afgemaakt, maar Nesip wist al dat hij niet in die richting verder wilde. De kunst, het schilderen was voor hem het allerbelangrijkst en daarin wilde hij zich verder ontwikkelen, maar zonder opgelegde beperkingen. Het was duidelijk dat hij daarvoor naar het buitenland moest en door een toevallige ontmoeting kwam hij naar Nederland. Inmiddels woont Nesip hier 15 jaar, en om in te burgeren en de kost te verdienen heeft hij verschillende dingen gedaan. Zo volgde hij een sociaal-pedagogische opleiding en heeft hij enige tijd maatschappelijk werk gedaan. Maar uiteindelijk koos hij voor een baan als parttime postbezorger. Daarmee kan hij in zijn onderhoud voorzien en heeft hij tegelijk veel tijd om aan zijn eigen ontwikkeling als kunstenaar te werken. Tussendoor reist hij regelmatig naar Turkije om de banden met familie en oude vrienden te onderhouden.

Tóch een kunstopleiding

Het was altijd al een wens, maar pas een paar jaar geleden had Nesip de gelegenheid om zich bij een kunstacademie in te schrijven. Het programma van de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Antwerpen paste hem het best en inmiddels zit hij daar in het vijfde en laatste jaar. Het diploma vindt hij niet zo belangrijk, wèl dat hij er veel leert. Niet alleen technisch, maar ook door te zien hoe anderen met kunst bezig zijn en daar over te praten.
Op de academie schilderde hij onder andere een aantal stillevens en verkende hij verschillende stijlen, maar het abstracte bleek hem niet te liggen. Nesips tekeningen en schilderijen zijn – in zijn eigen woorden: figuratief, pictoraal, realistisch. Zijn favoriete materiaal is olieverf. "Altijd. Schilderen ís olieverf. Ook vanwege de kleuren, en omdat het geschikt is voor zowel groot als voor kleiner werk." Het is ook fijn dat je olieverfschilderijen lang kunt bewaren, zodat je je eigen ontwikkeling kunt volgen.

»

En dan valt het op: Nesip gaf de onderdelen in zijn schilderijen altijd duidelijke, stevige contouren. Het stadsgezicht van Florence is daar een mooi voorbeeld van. Ook in het afgebeelde portret van een jonge vrouw zie je die stevige contouren terug. Maar het verandert. De laatste tijd werkt hij wat losser, meer suggestief, met minder opvallende – of zelfs helemaal geen – omlijning. Het bijna voltooide portret dat op de ezel staat laat die ontwikkeling zien. De verschillende onderdelen van het gezicht worden met kleurvakken aangegeven. Contouren zijn nauwelijks nodig. Het portret is ook heel realistisch. Alsof je de man zó zou herkennen als je hem tegenkomt.

Aan het eind van het gesprek laat Nesip zien waar hij nog meer mee bezig is. Allereerst werkt hij sinds 2020 aan een serie schilderijen van de joodse wijk in Amsterdam in 1944 op basis van foto's die in die tijd zijn gemaakt door Emmy Andriesse. De volledige serie wordt waarschijnlijk volgend jaar opgenomen in een expositie van de Academie in Antwerpen.

Een veel kleiner schilderij van een rijtje kinderen die worden gevaccineerd, brengt ons naar de huidige tijd. Dit kleine doek is Nesips inzending voor een wedstrijd, uitgeschreven door kunstwinkel ProArt, om geld in te zamelen voor de Voedselbank. Het schilderij behoort tot de uitverkoren exemplaren waarvan je bij ProArt een tegel kunt kopen. ■

Meer werk van Nesip Çakar is te zien op zijn Instagrampagina: Silvan2017@instagram

Lies Haveman

Eten en *drinken* uit *Voedselbos Novio*

ELK SEIZOEN EEN SMAKELIJK RECEPT IN *DE STENEN BANK* DAT JE KUNT MAKEN MET MINSTENS ÉÉN INGREDIËNT UIT ONS VOEDSELBOS (OF OMGEVING)

Ons Voedselbos Novio heeft een moeizame start gekend en heeft te maken gehad met hitte en droogte. Diverse bomen, struiken en planten zullen dit najaar opnieuw moeten worden aangeplant. Desondanks kun je het kruid duizendblad op verschillende zonnige en droge plekken aantreffen. Duizendblad heeft verschillende toepassingen in de keuken en voor medicinaal gebruik.

Duizendbladolie

Ingrediënten:
2 handenvol duizendbladbloemen
250 ml olijf- of zonnebloemolie

Duizendbladboter

Ingrediënten:
1 handvol duizendbladblaadjes
250 gram boter
Zout

Duizendbladtinctuur

Bereiding

Doe alle ingrediënten in een fles, laat deze 3-4 weken staan en zeef dan de inhoud.

Deze olie kan worden gebruikt als smaakmaker in de keuken, maar ook als massageolie bij hoofdpijn of andere spanningspijn.

Was de blaadjes, droog ze en hak ze fijn.
Vermeng boter, zout en de kleingesneden blaadjes met behulp van een vork.

Lekker op een sneetje boerenbrood, gegarneerd met duizendblad.

Doe duizendbladblaadjes en -bloemen in een fles met wijde hals.
Vul deze tot de rand met jenever en laat dit 6-8 weken staan.
Schenk de tinctuur dan door een fijne zeef.

Inwendig gebruik: druppelsgewijs bij problemen met de spijsvertering of overgangsklachten.
Uitwendig gebruik: bij huidproblemen, trage wondgenezing, psoriasis.
Tip: neem de tinctuur op in de huisapotheek.

Uit : *Eetbare wilde kruiden en planten* van Monika Wurft

Interview met huisarts Joris Stoppels en apotheker Hamid Gongai

Medisch Centrum Hees-Neerbosch

Hamid Gongai (l) en Joris Stoppels (r)

Huisarts Joris Stoppels en openbaar apotheker Hamid Gongai hebben zich gevestigd in het oude parochiehuis aan de Dennenstraat 106 in Hees. Ze werken samen op deze locatie sinds begin 2022 en knappen het pand ook mooi op.

Joris komt uit Doesburg, maar woont sinds 2000 in Nijmegen. Hij heeft het hier erg naar zijn zin. Hamid is geboren en getogen in Nijmegen.

***tekst* | Wilma van Seters *fotografie* | Ton van Seters**

Joris werkte eerst als huisarts in een groot medisch centrum in Tiel, maar constateerde al snel dat door de grootschaligheid patiënten uit het oog verloren werden. Toen hij naar Nijmegen verhuisde en een eigen praktijk startte, wilde hij deze kleinschalig houden zodat er meer tijd beschikbaar is voor de patiënt. Joris heeft al bijna 10 jaar een praktijk in Hatert. Apotheker Hamid heeft jarenlang bij grote ketens gewerkt, waarbij het grootste deel van het werk bestond uit van de balie naar de medicijnkast lopen voor een herhaalrecept.

Joris is een 'solist' oftewel een zelfstandige praktijkhouder, die de huisartsenzorg kleinschalig aanpakt, waardoor hij dicht op de mensen 'zit' en ze persoonlijk kan benaderen. Hij vindt het belangrijk dat hij zijn patiënten bij naam kent.

Voor Hamid is persoonlijk contact ook essentieel. Hij wil de gelegenheid hebben om met zijn cliënten belangrijke medicijngesprekken te voeren. Daarom worden bij zijn apotheek De Glimlach alle medicijnen op een vooraf afgesproken tijd bij de mensen bezorgd, thuis of op het werk. Op die manier blijft er tijd over voor gesprekken over medicijnen in de apotheek of aan huis.

Samenwerking

Joris was enige tijd op zoek naar extra werkruimte in de Weezenhof en daar ontmoette hij Hamid. Hamid was ook op zoek naar werkruimte, om een ideale apotheek te kunnen vestigen. Ze raakten na hun kennismaking in gesprek en merkten direct dat zij beiden dezelfde visie hebben: zorg en welzijn van patiënten staat voorop.

Toen huisarts Hellenthal in januari 2022 met pensioen ging, kreeg Joris de kans zijn praktijk in het pand aan de Dennenstraat 106 over te nemen. Hamid was al sinds eind mei 2021 als apotheker aan de slag in dit pand. Vanaf 1 januari 2022 geven zij samen de gezondheidszorg voor Hees en Neerbosch vorm in dit mooie pand.

Verantwoord medicijngebruik

Hamid is met zijn apotheek vanaf nul begonnen. Als mensen ziek zijn en hij door het verantwoord verminderen van medicijnen een glimlach op hun gezicht kan toveren, is hij enorm blij. Vandaar de naam van de apotheek: ‘De Glimlach’.

Als het huisarts Joris opvalt dat iemand wel erg veel medicijnen gebruikt, vraagt hij aan apotheker Hamid om naar het medicijngebruik te kijken. Jaarlijks belanden namelijk duizenden mensen in het ziekenhuis doordat ze te grote hoeveelheden medicijnen slikken. Joris is net als Hamid voorstander van ‘demedicalisering’. Ze hopen dat zorgverzekeraars meer oog krijgen voor deze manier van werken en een vergoeding willen geven voor de inspanningen van de apotheek om het gebruik van medicijnen te reduceren.

Als het concept van persoonlijke benadering in de eerstelijns gezondheidszorg u aanspreekt, kunt u zich als nieuwe patiënt inschrijven bij huisarts Joris Stoppels en bij Apotheek De Glimlach. Dit kan persoonlijk in het pand aan de Dennenstraat of eventueel digitaal via de websites: **www.huisartsheesneerbosch.nl** en **www.apotheekdeglimlach.nl**

Apotheek De Glimlach

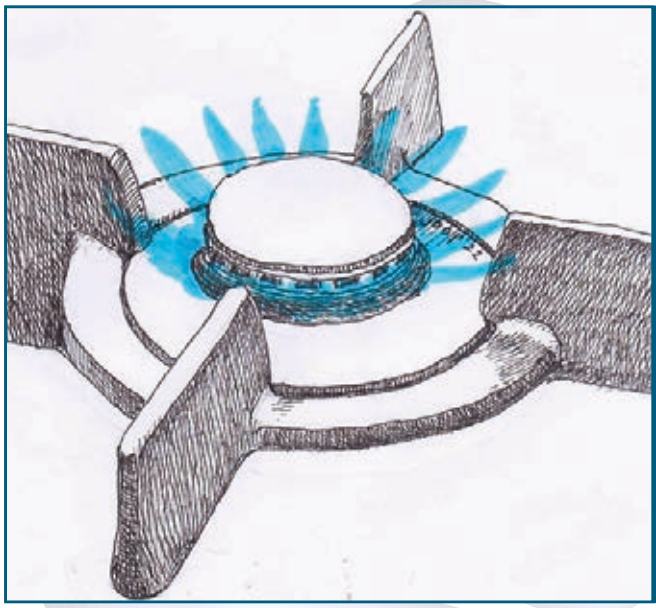

Het ergste wat je als kind kon overkomen, was dat op zondagmorgen de butagasfles leeg was. Dan moest ik van mijn moeder naar het dorp fietsen om de lege blauwe joekel te verwisselen voor een volle. Teruglopend zag je achter de gordijntjes de dorpsgenoten misprijzend kijken, want met de fiets op zondag, laat staan met een gasfles achterop was *not done*. Dit verhaal gaat over stookgas: wat zit erin en waarom moeten we ervan af.

Stookgas

Al het gas dat we verstoken is fossiele brandstof (van plantjes dus). Het wordt uit olie en kolen gewonnen of het komt rechtstreeks uit de Groningse diepte. Halverwege de vorige eeuw (wat klinkt dat gek als je daar middenin geleefd hebt) kookten de meeste mensen op 'stadsgas'. Dit gas werd in de gasfabriek gemaakt door steenkool te verhitten en het vrijgekomen gasmengsel af te vangen. Dit mengsel bestond zo'n beetje uit 50% waterstof (H_2), 21% methaan (CH_4), 15% stikstof (N_2), 9% koolmonoxide (CO). Wat van de steenkool overbleef was een kleverige substantie, die we teer noemen. Het zat vol met chemische troep, zogenaamde polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's), die ronduit slecht zijn voor mens en milieu.

De gashouder aan de Sint Teunismolenweg in de Winkelsteeg

Het gasmengsel werd opgeslagen onder een omgekeerde stalen cilinder die in een grote bak water dreef. Zo'n gashouder kon je in Nijmegen terugvinden aan de Sint Teunismolenweg in de Winkelsteeg. Een kubieke meter stadsgas bevat 7kWh aan energie (zie voetnoot*) en weegt 0,65kg. Dus met een inhoud van 30.000m³ kon je een aardig eindje vooruit.

G-gas

1959 was een belangrijk jaar voor Nederland. In Groningen onder Slochteren werd aardgas aangetroffen. En niet zo'n klein beetje! Er bleek zo'n 2740 miljard m³ onder de grond te zitten, waarvan inmiddels zo'n 75% is opgehaald. De samenstelling van dit G-gas zag er wel wat anders uit dan het stadsgas: 82% methaan (CH_4), 14 % stikstof (N_2). Dus geen waterstof en niet het zeer giftige koolmonoxide, dat altijd veel kolendampvergiftigingen veroorzaakte. Gronings gas (G-gas) is een schoon gas met veel onbrandbare stikstof (N_2), waardoor het een laagcalorisch gas is (12,2kWh/m³) met een gewicht van 0,83kg/m³. Maar omdat het een fossiel gas is, komt er bij verbranding van het methaan (CH_4) altijd veel kooldioxide (CO_2) vrij en dat is slecht voor milieu en klimaat. Aardgas is van de fossiele brandstoffen, zoals steenkool en olie, wel de minst slechte, maar nog wel slecht dus.

LPG

Je kunt ook gas krijgen door olie te bewerken (raffineren). Dit gas is zwaarder omdat het grotere koolstofketens heeft, namelijk butaan (C_4H_{10}) of propaan (C_3H_8). Het voordeel van deze gassen is dat je ze bij kamertemperatuur

Gas	Formule	kWh/m³ bij 1 atm	Dichtheid (kg/m³) gas
Lucht	menggas	nvt	1,23
Stadsgas	menggas	6,9	0,65
methaan	CH4	14,8	0,72
Aardgas	menggas	14,9	0,68
LNG	menggas	14,9	nvt
G-gas	menggas	12,2	0,83
propaan	C_3H_8	22,5	1,80
butaan	C_4H_{10}	25,7	2,50
LPG	menggas	24,1	2,34

eenvoudig vloeibaar kunt krijgen door gasflessen onder druk te vullen. 1,5 atmosfeer voor butaan, 7 atmosfeer voor propaan. LPG staat dan ook voor Liquefied Petroleum Gas en is een mengsel van butaan en propaan. Ik heb het vroeger in mijn Opeltje gehad toen ik van Eindhoven dagelijks naar Nijmegen op en neer moest. Uit het zware LPG (2,34kg/m³) kun je veel energie halen en dat vinden die auto's wel fijn (24kWh/m³). Onderschat het gebruik van LPG niet. Als je niet bent aangesloten op een luxe gasnet, zoek je je heil in LPG en dat is dus niet alleen op de camping maar ook voor terrasverwarming, glas- en tuinbouw en sigarettenaanstekers.

LNG

Normaal wordt aardgas via pijpleidingen van A naar B vervoerd. Nederland heeft één van de meest geavanceerde netten ter wereld. Rondom dit net zijn er bufferstations, die op hun beurt zijn aangesloten op Europese pijpleidingen (Nordstream) of op een Rotterdamse terminal aan de Maasvlakte. Een groot gedeelte van de pijpleidingen wordt bediend door Russisch gas, dat minder stikstof (N_2) bevat en dat evenals Noors gas daardoor hoogcalorisch is (14,9kWh/m³). Door wat stikstof (N_2) bij te mengen, wordt het gas laagcalorisch (12,2kWh/m³) en kunnen we het voor onze kachels en fornuizen door het net sturen. Dat bijmengen gaat relatief eenvoudig, maar daar zijn wel speciale mengfabrieken voor nodig, die stikstof (N_2) uit de lucht halen. 81% van onze lucht bestaat namelijk uit vriendelijke stikstof (N_2).

Een probleem ontstaat wanneer er voor de Europese pijpleidingen geen gas genoeg is. In dat geval moet het gas per schip worden aangevoerd en dan is het erg handig om dat in vloeibare vorm te doen. Het scheelt zo'n factor 650 in volume. Omdat aardgas veel van het lichte methaan (CH_4) bevat is het veel minder makkelijk vloeibaar te krijgen dan butaan of propaan (LPG). Het lukt eigenlijk alleen maar bij lage temperaturen van minus 160°C. We spreken van Liquefied Natural Gas (LNG). Maar het invriezen, het in speciale bolle koeltanks zetten, het overvaren van Qatar naar Rotterdam, het ontdooien, en het toevoegen van extra stikstof (N_2) voor ons gasnet is geen kleinigheid. Het levert ruim 10% energieverlies op. Daarbij moeten Rotterdam en andere havens fors opschalen.

In de tabel heb ik de eigenschappen van wat gassen op een rij gezet, waarbij ik de dichtheid van lucht heb toegevoegd om te laten zien dat de meeste stookgassen lichter zijn.

Alles bij elkaar opgeteld lijkt het enorm aantrekkelijk om in periode van schaarste (koude winter) gewoon de Groningse kraan maar weer open te draaien, maar sinds kort vindt ook onze regering dat dat echt niet meer kan. De Groningers kijken met angst en beven hoe het verder gaat. ■

*) In dit verhaal gebruik ik de Wobbe-index. Die beschrijft de energie per kubieke meter (kWh/m³) rekening houdend met de dichtheid van het gas, zodat ook de stroomsnelheid van het gas door de gasbranders wordt meegenomen. Als het even kan schrijf ik de chemische samenstelling van het gas erbij, zodat we stikstof (N_2) niet verwarren met stikstofoxiden (NO_x). Die komen in een volgend verhaal Drijfgassen aan de orde.

Dick is natuurkundige en heeft als vakantiewerk propaan kraagflessen (1970) gevuld. Erbij roken was dodelijk.

Literatuur:
Wikipedia (EN/NL): Stadsgas/natural gas, LPG, NPG, Wobbe-index;
Foto gashouder: Regionaal archief Nijmegen

Tekening:
Joop van Eck

fotografie | Ton van Seters

Het nieuwe bestuur stelt zich voor

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 20 juni hebben drie bestuursleden afscheid genomen: Roel van Tiel, Ton Ellenbroek en Ab Verheul. Vier nieuwe bestuursleden zijn gekozen. Samen met Jan Mengde, de nieuwe voorzitter, stellen zij zich graag aan u voor.

JAN MENGDE | Mijn naam is Jan Mengde. Nogal plotseling was ik het enige overblijvende lid van het vorige bestuur. Ik heb me toen gemeld als tijdelijk voorzitter om ervoor te zorgen dat de overgang naar het nieuwe bestuur zo vloeiend mogelijk verloopt en dat we samen

door kunnen gaan op basis van de opgebouwde kennis en ervaring. Zonder ook maar te proberen om de *drive*, het strategisch talent en de ICT-vaardigheden van de vorige voorzitter te evenaren, wil ik me vooral richten op het goed laten lopen van de organisatie en het realiseren van de nagestreefde visie: Hees als gemeenschap, en het beschermen van gezondheid en veiligheid, van het groen en het historische dorpskarakter. Op de meeste gebieden zit de vaart er goed in, maar de ambities van de gemeente Nijmegen op het gebied van woningbouw zullen wel spannend worden voor Hees.
Ik ben blij dat we in de afgelopen maanden een nieuwe gemotiveerde en kundige club bij elkaar hebben gekregen. De meeste nieuwe bestuursleden waren al op meerdere fronten actief in de vereniging en kennen de werk- en focusgroepen van binnenuit. En daar ligt tenslotte de kracht van onze Vereniging Dorpsbelang Hees.

JAN DE KANTER | Mijn naam is Jan de Kanter en ik woon sinds 1996 in de Kerkstraat. In mijn beroepsleven hield ik me bezig met onderzoek en innovatie van onderwijs (met name beroepsonderwijs) en met de afstemming van het onderwijs op de vraag op de arbeidsmarkt. In onze vereniging ben ik eerder actief geweest in de werkgroep Leefomgeving/Ruimtelijke ordening. Ik reageerde dus graag op de herhaalde oproep in *de Stenen Bank* voor mogelijke bestuursleden. Als bestuurslid wil ik bijdragen aan het slagen van de bewonersinitiatieven, door waar nodig goed af te stemmen en op die manier de aantrekkelijke woonomgeving van Hees te behouden.

TOON SNELDER | Mijn naam is Toon Snelder en ik woon nu bijna vier jaar in Hees. Vrij snel nadat ik hier kwam wonen, werd ik actief voor het voedselbos en in de werkgroep Groen Hees. Zo af en toe draag ik mijn steentje bij aan de ecoruïne die we met vereende krachten bouwen op de hoek van de Wolfskuilseweg en de Energieweg. Echt de moeite waard om daar eens een kijkje te gaan nemen! Een zo groen mogelijke buurt en stad vind ik belangrijk en daar wil ik me graag voor inzetten. Een groene stad is koeler en heeft een positieve invloed op de soortenrijkdom van insecten, vogels en andere dieren. En veel groen heeft weer een positieve invloed op mensen.
Concreet wil ik nog meer aandacht geven aan het behoud van al het mooie groen dat er is in Hees en aan wat we nog kunnen doen om de kwaliteit daarvan te verbeteren. Ook wil ik de verbinding zoeken met andere groengroepen in Nijmegen. Zo kunnen we onze gezamenlijke belangen delen en bepleiten, van elkaar leren en ons beleid afstemmen in de contacten met de gemeente.

MAARTEN DE WAAL | Mijn naam is Maarten de Waal. Ik woon al sinds 1975 in Hees en nog steeds met veel plezier. De oproepen in *de Stenen Bank* voor een nieuwe penningmeester waren voor mij de aanleiding om mij aan te melden. In het verleden heb ik namelijk al meerdere malen de financiën beheerd van verschillende andere verenigingen. Zo wil ik graag een zinvolle bijdrage leveren aan onze wijk en onze vereniging. Ik wil graag meedenken over idealen en problemen in de wijk en werken aan mogelijke verbeteringen en oplossingen. Mijn streven is om het werk van Ton op een waardige manier voort te zetten.

MIEKE WELSCHEN | Ook ik stel me graag even voor; ik ben Mieke Welschen, al 46 jaar bewoonster van Hees. Eerst met mijn gezin, later alleen. Dit wordt mijn tweede ronde in het bestuur van de VDH. Ik ben inmiddels zeker vijftien jaar actief in de vereniging, vooral in de werkgroep Groen Hees, voorheen Park West. Mijn belangstelling blijft daarom uitgaan naar groen en milieu. In de komende jaren ligt het hoofdaccent van mijn activiteiten vooral bij cultuur en sociaal. Daarnaast heb ik nog steeds goede banden met de gemeente en de gemeenteraad. Allerlei politieke besluitvorming, vooral over en voor Hees, is voor mij vanzelfsprekend verplichte kost; met name de positie van bewoners en inspraakprocessen hebben mijn belangstelling. ■

Zesde kribjesroute in Hees belooft weer een succes te worden

***tekst* | Chantal de Hommel**

Vooruitdenken is regeren. Dus terwijl de volgende hittegolf van deze zomer wordt aangekondigd, is het Kribjesroutecomité alweer virtueel bijeengekomen om na te denken over de volgende editie van de Kribjesroute. Het is inmiddels een begrip in de wijk: de Kribjesroute is het grootste evenement in Nijmegen-Hees tijdens de kerstvakantie. Vorig jaar waren er meer dan honderd kerststalletjes in de wijk te bewonderen en dit jaar gaan we voor nóg meer!

Nieuwe wijkbewoners zullen zich misschien achter de oren krabben. “De Kribjesroute, wat is dat?” Nou, het is eigenlijk precies wat het zegt: een route in de wijk Hees die je wandelend of fietsend kunt volgen en waarbij je achter ramen en in voortuinen van huizen de mooiste kerststalletjes kunt bewonderen. Ieder jaar doen buurtbewoners weer hun uiterste best om van hun kerststal een waar feestje te maken. En dat lukt ieder jaar weer erg goed. Er zijn onder andere nostalgische, rieten, papieren, recycling (gemaakt van afval), houten, Lego en Playmobil kerststalletjes te zien.

Veel buurtbewoners en andere stadsgenoten zijn al vijf jaar trouwe bezoeker van de Kribjesroute. De meesten doen ook mee aan het ‘letterspel’: Terwijl je wandelt, verzamel je letters die bij de kerststalletjes te zien zijn. Alle letters samen vormen een slagzin waarmee je kans maakt op een prijs. Afgelopen jaar konden twee gezinnen smullen van een heerlijke slagroomtaart die was gesponsord door Bakkerij De Bie.

De Kribjesroute is dit jaar van vrijdag 23 december t/m zondag 8 januari*. Meer weten en/of meedoen? Kijk voor alle informatie op **www.kribjesroute.nl** en houd de site van de Vereniging Dorpsbelang Hees in de gaten!

* Vorig jaar heeft een aantal buurtbewoners te kennen gegeven dat ze graag langer de tijd hebben om alle letters te verzamelen. Om die reden, maar ook omdat het aantal kerststalletjes elk jaar toeneemt en daarmee de lengte van de route, beraamt de organisatie zich over het verlengen van de periode. Bij het ter perse gaan van deze *Stenen Bank* is dat nog niet besloten, dus houd de website in de gaten!

Het blijft spannend, iets organiseren voor anderen. En als het een buitenactiviteit is, moet het weer óók nog eens meezitten.

Nou, op 3 juli zat het wel goed met het weer. Veel mensen, misschien wel honderd, hebben genoten van de tuinen, en zeker ook van elkaar. Het: "Hé, leuk om jullie hier te zien!" was nogal eens te horen. De meeste bezoekers kwamen dan ook uit Hees of hadden er een band mee ("Ik fiets altijd langs je tuin en wou die nu wel eens zien"). Jammer dat een paar tuineigenaren uitgerekend nu corona kregen, waardoor die tuinen gesloten bleven, maar dat was voor henzelf nog het meest vervelend. Er kwam een andere tuin voor in de plaats.

De tuinen die je kon bekijken waren heel verschillend van uiterlijk en grootte en dat maakte een rondgang des te leuker. De tuinen hoeven niet allemaal supermooi en netjes te zijn, het was fijn om ze te bekijken en dat gaf veel inspiratie voor de eigen tuin.
Ook de bijenkraam trok veel bekijks. Het is mooi om zo'n volkje eens van dichtbij te kunnen zien.
Voor de eigenaren van de deelnemende tuinen was er een 'extraatje': op maandagavond 4 juli bekeken ze gezamenlijk elkaars tuinen. Dat was een heel geslaagde aanvulling!
Tijdens deze Open Tuinendag gaven meerdere mensen aan dat zij hun tuin óók wel een keer aan de Heesenaren willen laten zien. We gaan dit dus zeker in een van de volgende jaren herhalen!

tekst | Trees van Hal *fotografie* | Ton van Seters

Terugblik Open Tuinendag

Vrijwilligersavond 20 mei 2022

Meestal is het geen compliment als iemand zegt dat iets van improvisatie aan elkaar hangt. Toch is het tegenovergestelde waar als ik het over de vrijwilligersavond van de Vereniging Dorpsbelang Hees opmerk. Op 20 mei werden de aanwezigen namelijk op allerlei manieren uitgedaagd om deel te nemen aan laagdrempelig improvisatietheater.

Het was voor mij de eerste keer dat ik deze avond bezocht, waarmee de vele vrijwilligers – fundament van onze vereniging! – bedankt worden voor hun inspanningen. Ook veel van de anderen zullen deze bijeenkomst waarschijnlijk als een weerzien met oude bekenden hebben beleefd, omdat de twee vorige edities niet konden doorgaan vanwege de coronamaatregelen.

Na een warm welkom door onze voorzitter, waarin hij op knappe wijze aandacht schonk aan de persoonlijke verdiensten van nagenoeg elk van de aanwezigen, was er ruimte om wat bij te kletsen. Wat mij telkens opvalt bij dit soort gelegenheden, is de toch wel indrukwekkende gemiddelde leeftijd van de deelnemers. Niets ten nadele van de hardwerkende en idealistische gepensioneerden in onze wijk, maar generatiegenoten, waar zijn júllie? Vrijwilligerswerk met en voor mensen uit je eigen wijk is hartstikke nuttig, leuk en leerzaam! (Ik misbruik dit stukje maar weer even als oproep.)

Theaterdocente Marij Verhaevert nam ons daarna mee in de aula van De Lanteerne, alwaar wij onder andere 'spelimpulsen leerden accepteren', wat regelmatig tot hilarische theatrale situaties leidde. Het bestuur én de leden lieten zich van hun beste kant zien.

Toen na dit theaterintermezzo de borrelnootjes op tafel kwamen en de flessen werden ontkurkt, is er nog naar hartenlust kennisgemaakt en bijgepraat. Als er nu eens een dorpscafé of andere centrale ontmoetingsplek in Hees zou zijn waar we elkaar gemakkelijk kunnen zien ... Ergens in de buurt van de Petruskerk? Is er een ondernemende Heesenaar die dit ziet zitten?

Ik wil besluiten met bijzondere dankzegging voor Ton en Thea Ellenbroek en Jeannette van Mierlo, die deze leuke avond hebben georganiseerd. En natuurlijk ook dank aan De Lanteerne voor het beschikbaar stellen van de school op een vrijdagavond. De vrijwilligers zijn sinds deze avond voor oplettende buurtbewoners weer een stukje herkenbaarder: aan hun unieke Dorpsbelang-sleutelhanger!

Toine van Gaal

VIJFTIG TINTEN GROEN

Cor van der Donk

In het jaar 2022 na Christus, in een klein Gallisch* dorpje (lees: Hees), woont een dapper volkje dat zelfs zónder hulp van een toverdrank weerstand weet te bieden aan de boze buitenwereld. Zo zijn ze een nachtmerrie voor ARN en ODRN en wellicht voor nog wat meer afkortingen. Ze zijn strijders voor meer diversiteit in de natuur; maken zich zorgen over het milieu en het klimaat. Hechten aan historie als levensles. Ongelijkheid en uitsluiting zijn een doorn in het oog. Het door hen veroverde, overwegend welvarende grondgebied maakt ze niet blind voor de kloof tussen arm en rijk.
Om met Obelix te spreken: "Rare mensen... in de buitenwereld!!!!"
Zo is de uil van Minerva in verkeerde handen gevallen, worden de Gallische idealen afgedaan als linkse hobby en klonteren alle ontevredenen samen onder een omgekeerde vlag. Iets verderop strooien de Orbans, de Trumps en Bolsonaros van de buitenwereld met klimaatontkennende en homofobe, xenofobe theorieën. Het kost enige beheersing om in deze column Asterix en Obelix NIET hun *coming-out* te laten maken.

Zijn bovengenoemde Neo-Galliërs nu de uitzondering? Maakt de eigen bubbel blind?
Kan het zijn dat er veel meer Gallische dorpjes zijn die door intimidatie zwijgen?
Maar óók: is het Hees dat ik voor ogen heb wel zo strijdvaardig? En ben ik dat wel?
Daarbij is het ook denkbaar dat ik zoals de bard Assurancetourix, steevast aan het eind van een verhaal, vastgebonden wordt aan een boom met een prop in de mond.

OBELIX (GELEEND VAN LOESJE): "NEDERLANDERS SCHRIKKEN GEWOON VAN HET WOORDJE 'DUUR' IN DUURZAAMHEID; ILS SONT FOUS, CES HOLLANDAIS!!!!!"

*ken uw klassiekers: Asterix en Obelix

< advertenties van sponsoren >

De redactie draagt deze sponsoren een warm hart toe. Zij maken het mede mogelijk dat we *de Stenen Bank* kunnen maken. Wilt u uw bedrijf ook meer gezicht geven in Hees en ons werk steunen? Uw advertentie is welkom!

Anne Hoekstra
Gecertificeerd/gediplomeerd (sport)masseur

MASSAGEPRAKTIJK HEES
ANNE HOEKSTRA

– Voor de individuele- en groepssporter in Hees
– Blessurepreventie en -behandeling
– Massage
– MTC taping (kinesio), o.m. effectief bij **menstruatiepijnen** en **hooikoorts**
– MLD/Oedeemtherapie

M : 06 13162140
E : info@massagepraktijkhees.nl
W : www. massagepraktijkhees.nl

NGS sport & wellness massage
Aangesloten bij het Nederlands Genootschap voor Sportmasseurs

Terra te huur: groeps- en praktijkruimte

www.terra-nijmegen.nl · info@terra-nijmegen.nl
024-3780488 | 06-23615900

individuele- en groepstherapie | dans | trainingen | coaching | yoga | cursussen | massage | meditatie ...

Uw advertentie in *de Stenen Bank*?
Dat kan!

Bel of mail voor meer informatie:
024-3779839 | secretariaat@dorpsbelanghees.nl

of kijk op onze website:
www.dorpsbelanghees.nl

Uw messen en scharen laten slijpen op een banksteen?

deMessenslijper.nl

Zijn uw messen scherp genoeg?

- Serveert u tomaat in dunne plakjes?
- Snijdt u uw groenten en vlees in 1 beweging? Of moet u 'zagen'?
- Snippert u uien met droge ogen?

Zo nee, dan zijn uw messen niet scherp genoeg om er écht plezier aan te beleven,

DeMessenslijper.nl slijpt uw messen, scharen en (tuin)gereedschappen:

- op Japanse **bankstenen** (wetstenen),
- afgestemd op ieder mes (etc.) afzonderlijk,
- erg scherp en lang scherp,
- budgetvriendelijk met een uitstekende service!!
- eventueel bij u thuis of etablissement

www.deMessenslijper.nl/contact / 06-47974060 / han@demessenslijper.nl / Lievekamphof 11

Horen als vanouds

Bel of mail voor: een afspraak bij u thuis | het bestellen van batterijen | advies over onze oplossingen | overige vragen

06 - 40 59 80 20
deaudicien@janbours.nl
www. janbours.nl

Jan Bours
De Audicien

THOONEN.EU
METAALBOUW
SINDS 1897

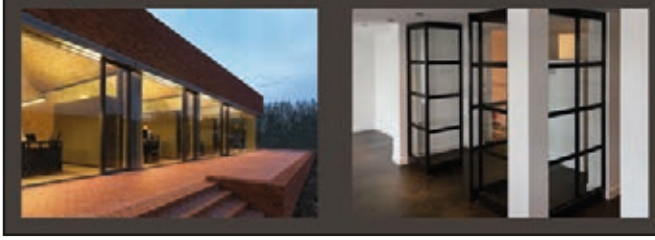

KINDERFIETSEN
ELEKTRISCHE FIETSEN
RACEFIETSEN & ATB'S
STADS- & HYBRIDEFIETSEN

DENNENSTRAAT 69
6543 JP NIJMEGEN
024 - 377 00 06
INFO@THOONENBIKETOTAAL.NL
THOONENBIKETOTAAL.NL

Bike Totaal
THOONEN tweewielers

brund
altijd actueel!

Fuchsiastraat 22/24 Nijmegen

> Makkelijk bereikbaar
> Volop gratis parkeergelegenheid
> Uitgebreid assortiment in de winkel
> Alle boeken verkrijgbaar (op voorraad of bestellen)
> Uitgebreide openingstijden (iedere dag vanaf 8 uur)
> Geldautomaat voor storten en opnemen
> Tevens kopieren en OV-Chip oplaadpunt
> U bent van harte welkom

Telefoon : (024) 388 69 76

Dagelijks open van 08:00 tot 18:00 uur
en zaterdag tot 17:00 uur

Janssen
VAKSCHILDERS

RENOVATIE
ONDERHOUD
WANDAFWERKING

Voor meer informatie kunt u bellen met:
(024) 377 40 03

't Sfeerhuys

Een mooie plek voor een bijzonder moment
www.sfeerhuys.nl
024-3790676

borrel - diner - feest - afscheid

Gezond op Maat
POSITIEVE GEZONDHEID IN DE PRAKTIJK

Als gezondheid niet meer vanzelfsprekend is:
tips rondom ontspanning, slaap, beweging en voeding
die passen in uw leven en waarmee u de dingen
kunt blijven doen die u graag doet
www.gezond-op-maat.nl

muziek op Maat

Muziekschool Muziekopmaat voor
individuele- , groeps- en bandlessen.
Van 4 tot 88 jaar.
Bezoek de website: www.muziek-op-maat.nl

Uw advertentie in
de Stenen Bank?
Dat kan!

Bel of mail voor meer
informatie:
024-3779839 | secretariaat@
dorpsbelanghees.nl

of kijk op onze website:
www.dorpsbelanghees.nl

Samen onderweg, samen op weg...
terugkomen in je eigen kracht

Diagnostiek, begeleiding en coaching van
kinderen, jongeren en volwassenen.

Drs. Gerjó Pieters-Mestrom

Orthopedagoge-generalist

GZ-psycholoog, Kinder- en jeugdpsycholoog

Therapeutische hulp bij o.a. angst, depressie,
concentratie, burn-out.
Begeleiding van leer- en studieproblemen.
Werkgeheugen Trainingen (Cogmed, Jungle Memory)
Psychologisch onderzoek

Korte Bredestraat 59
6543 ZP Nijmegen

024-3782314
info@gerjopieters.nl
www.gerjopieters.nl

Plan_A

Werken | Ontmoeten
Vergaderen | Kantoren | Flexwerken
Eten | Drinken
Tapas | Pizza's | Bieren | Wijnen

Openingstijden
Werken
Ma t/m Vr 08.00 - 17.00
Za & Zo Gesloten
Restaurant
Ma Gesloten
Di t/m Do 17.00 - 23.00
Vr 16.00 - 00.00
Za & Zo 12.00 - 00.00

Tot snel!
Plan_A

Vlietstraat 22,
6542 SM Nijmegen
06 20 29 03 12
info@plan-a-nijmegen.nl
plan-a-nijmegen.nl

Hoe wilt u herinnerd worden?

Voor een persoonlijke uitvaartbegeleider in uw buurt
☎ 06 3434 2117 (dag en nacht bereikbaar)

www.najade-uitvaarten.nl

Najade Uitvaarten

de Stenen Bank **is een uitgave van de Vereniging Dorpsbelang Hees.**
De vereniging streeft naar het behoud van het groene en dorpse karakter van Hees.

Redactie
Peter Smits (hoofdredactie), Rutger Zwart (eindredactie), Wilma van Seters-van Steen, Henk Termeer, Tony Schouten **| vormgeving:** Michel Wolf **| fotografie:** Ton van Seters **| vaste medewerkers:** Roos Biemans, Irma Bogers, Cor van der Donk, Dick van Eck, Sanne Geurts, Harry Havekes, Marie-José Kommers, Manuel Kurpershoek, Kwan, Jacques de Vroomen, Simone Weijs **| advertenties:** redactiestenenbank@dorpsbelanghees.nl

Kopij
Kopij inleveren voor donderdag 3 november 2022 op het redactieadres. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden artikelen al dan niet te plaatsen, te redigeren of in te korten.

Redactieadres van *de Stenen Bank*
redactiestenenbank@dorpsbelanghees.nl

Algemeen adres voor publicaties *(incl. website en nieuwsbrief)*
communicatie@dorpsbelanghees.nl

Lid worden?
U kunt lid worden via een e-mail of telefoontje aan het secretariaat, of via het contactformulier op de website van de vereniging. Het lidmaatschap kost € 15 per jaar.

Het bestuur van de Vereniging Dorpsbelang Hees
Voorzitter: Jan Mengde, jan.mengde@dorpsbelanghees.nl
Penningmeester: Maarten de Waal, financien@dorpsbelanghees.nl
Jan de Kanter: j.de.kanter@dorpsbelanghees.nl
Toon Snelder, toon.snelder@dorpsbelanghees.nl
Mieke Welschen: m.welschen@dorpsbelanghees.nl

Secretariaat
Bredestraat 31, 6542 SP Nijmegen
secretariaat@dorpsbelanghees.nl, 06 20 72 02 62

Penningmeester
financien@dorpsbelanghees.nl
IBAN: NL40 INGB 0000 349955 t.n.v. Vereniging Dorpsbelang Hees

Werkgroepen/contactpersonen
Groen Hees: Ab Verheul, groen@dorpsbelanghees.nl, 06 575 1 6425
Historie: Henk Termeer, historie@dorpsbelanghees.nl
Leefomgeving: Hans Lambert, leefomgeving@dorpsbelanghees.nl
Bouwdorp Hees: Lieke Schoormans, bouwdorp@dorpsbelanghees.nl
Cultuur: Irene van Dongen, cultuur@dorpsbelanghees.nl

Focusgroepen/contactpersonen
St Jozefklooster: Bram Linssen, bramlinssen@gmail.com
Groen achter de Beuken: Wilbert Swart, wilbert.swart@gmail.com
Zwembad West: Toine van Gaal: toinevangaal@gmail.com
Mobiliteit/Sluipverkeer: Chrit Horsels, c.horsels@online.nl
Luchtkwaliteit: Roel van Tiel, roel.van.tiel@dorpsbelanghees.nl
Veilig Hees: Marie-José Metz, m.j.c.m.metz@gmail.com

Wijkagenten: 0900-8844
hans.zweers@politie.nl **|** john.striekwold@politie.nl **|** chris.hofman@politie.nl

Meld- en Herstel: meldingen kunnen worden doorgegeven via de **Meld&Herstel APP** of bel 14 024.

Wijkregisseurs Nijmegen-Nieuw-West (Hees en meer)**:**
Regisseur fysiek: *Marjolijn Evers*
Regisseur sociaal: *Ewart van der Putten*
Regisseur veiligheid: *Roos Schekman*
Projectmedewerker: *Sara Boumghait*
mail wijkregisseurwest@nijmegen.nl, of bel 14 024.

Bezoek de website **www.dorpsbelanghees.nl**
en volg de vereniging op facebook **www.facebook.com/dorpsbelanghees**

Voor u gesignaleerd

Open Monumentendagen

Op zaterdag 10 en zondag 11 september zijn de Open Monumentendagen in Nijmegen. De kerk in de Dennenstraat doet mee, evenals een aantal monumenten in Nijmegen-West, net buiten Hees. Zie de opsomming hieronder en voor heel Nijmegen: **www.openmonumentendagnijmegen.nl**.

Op zaterdag 10 september zijn open:
- St. Antonius Abt Kerk
- De Witte Molen
- Begraafplaats Dorpsstraat

Ook zijn er rondleidingen door Jerusalem.

Op zondag 11 september zijn open:
- Nyma
- Van 't Lindenhoutmuseum
- Weezenkerkhof Neerbosch
- Vasim

Zilveren Waalbrugspeld voor Loek Janssen

Onlangs gepensioneerd docent geschiedenis Loek Janssen (68) kreeg op zondag 3 juli van burgemeester Bruls de Zilveren Waalbrugspeld overhandigd. Die ontving hij voor zijn diverse maatschappelijke verdiensten. Hij is van 1996 tot 1998 bestuurslid geweest van onze vereniging en van 1998 tot 2003 voorzitter. Hij schreef mee aan boeken over Hees en over de Ananasstraat waar hij woonde, en hij schrijft bij gelegenheid nog historische bijdragen in ons wijkblad. Daarnaast was Loek sinds 2005 trainer recreatief hardlopen bij Nijmegen Atletiek en was hij van 2016 tot 2021 voorzitter van die grote atletiekclub.

Kerkklok luidt minder

Omwonenden van de Petruskerk kunnen sinds kort ongestoord slapen. De gemeente – de eigenaar van de toren – heeft de kerkklok deze zomer opnieuw afgesteld. In de nachtelijke uren luidt de klok niet meer. Na 23.00 uur zwijgt de klok, om zeven uur in de ochtend is de klok weer te horen. Naar verluidt is de nieuwe afstelling een gevolg van een verzoek van nieuwe bewoners.

Gemeentesubsidie voor plan om armoede te verminderen
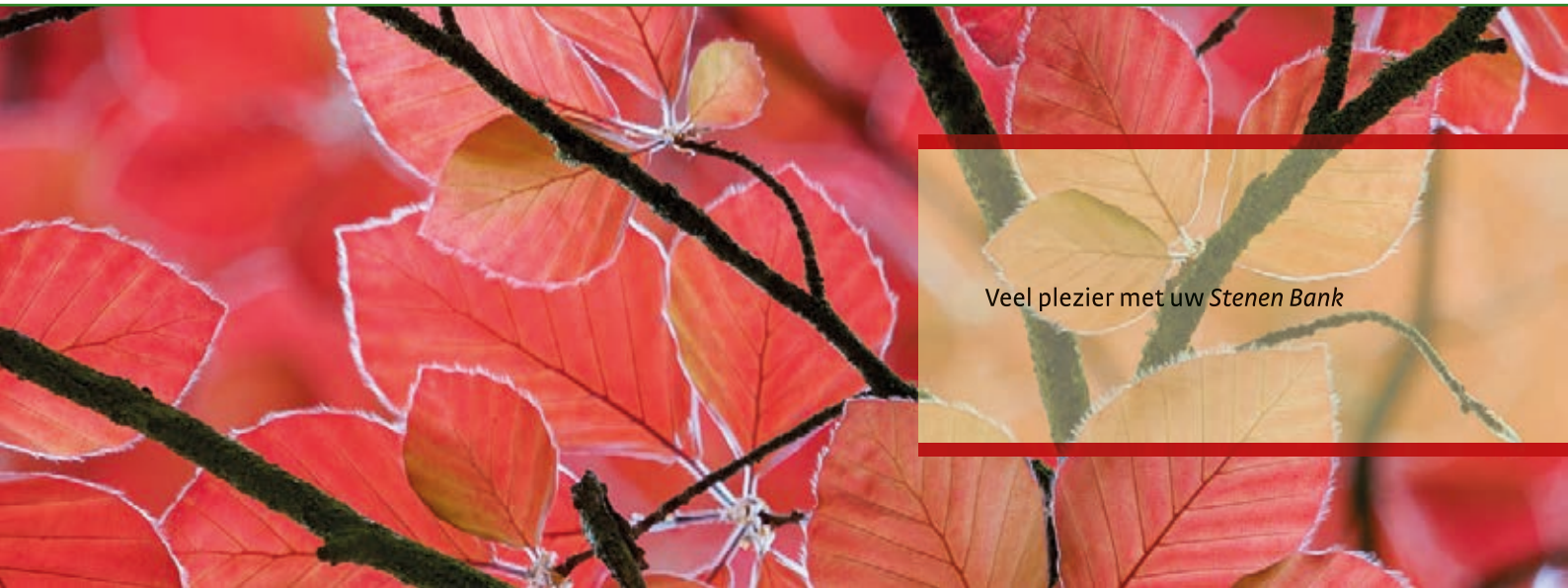
Bent u al bekend met het initiatievenfonds van de gemeente Nijmegen? De gemeente geeft subsidie voor plannen die armoede verzachten of verminderen en tegelijkertijd meer kennis en vaardigheden opleveren.
Een voorbeeld van zo'n initiatief dat een subsidie ontvangen heeft is het Kapper- en Herstelcafé in Dukenburg. Inwoners met een laag inkomen kunnen hier gratis geknipt worden of gratis een kledingstuk laten repareren.
Een ander voorbeeld is het initiatief Waardevolle Oogst. Met dit initiatief worden mensen in een kwetsbare positie in de samenleving in contact gebracht met het werk op de zelfoogstmoestuin en de daaraan verbonden groep vrijwilligers. Doel van dit initiatief is het stimuleren van een betere gezondheid, begrip en solidariteit.
Heeft u een goed plan om armoede tegen te gaan? Ga naar **www.nijmegen.nl/subsidie-uit-initiatievenfonds** en vraag een subsidie aan! U kunt maximaal € 5000,- als subsidie ontvangen.